

Filosofie a „působení“

Filosofie (tj. filosofové, když filosofují) má zejména dvojí úkol a pověření: především má rozpoznávat, slyšet a myšlenkově „uchopovat“ pravdu (přesněji ovšem je třeba to vyjádřit jinak: aplikovat, uplatnit či uplatňovat, uskutečňovat pravdu, nejen o ní „svědčit“, jenom ji „vyslovovat“ – viz dále). Vedle toho však má takto „uchopenou“ (a vyslovenou) pravdu šířit a uplatňovat, a to všude a za všech okolností. Odpovědnost filosofie či filosofa tu má dvojí podobu či stránku: filosofie je odpovědná *před* Pravdou a *za* její uplatňování a provádění, uskutečňování, a *za* druhé je odpovědná *před* lidmi a *za* ně, tj. *za* to, že jim zprostředkuje (otevře, ukáže) přístup k pravdě, což zahrnuje i způsob, jak lidem o té pravdě dá vědět, jak jim to „poselství“ bude předávat. K tomu je zapotřebí dvojí směr resp. dvojí vyústění oné *filia*, tj. onoho přátelského usilování či usilovného přátelství, totiž směrem k Pravdě a směrem k druhým lidem. Sókratův příměr, jímž se na soudě pokoušel vystihnout své působení v obci, má jakousi vadu: filosofie by se neměla stávat obtížným ovádem, který jen zneklidňuje a znepokojuje obec. A pokud je její působení takto chápáno ze strany obce resp. některých občanů, nesmí tomu tak být proto, že by to bylo ze strany filosofie či filosofa záměrné, že by si v tom filosofové nějak libovali. Musí to být vada a vina obce, nikoli vada a vina filosofa ani filosofie.

(Písek, 110103-1.)